

Bewoners platform Roosevelt singel

Projectevaluatie

Rienk Kuiper
juli 2008
rooseveltsingel@hotmail.com
<http://sites.google.com/site/rooseveltsingel>

Begin 2007 is het project Rooseveltsingel in Wageningen gereed gekomen. De Rooseveltsingel verbetert de leefbaarheid, de verkeersveiligheid wordt vergroot, de stad krijgt extra waterberging, de riooloverstort wordt teruggedrongen en naar de stadsgracht stroomt weer schoon water. Bewoners hebben het initiatief genomen voor het plan. Samen met de bewoners zijn gemeente, waterschap en woningcorporatie aan de slag gegaan, daarbij financieel gesteund door provincie en rijk.

Aanleiding

De Rooseveltweg in Wageningen is in de jaren zestig aangelegd als centrale ontsluitingsroute van een nooit aangelegde woonwijk in de uiterwaarden. Langs de weg zijn galerijflats opgetrokken. Het geheel heeft een sjofele en armoedige uitstraling. Vooral tegen het centrum aan is er weinig groen. Zeker niet het visitekaartje voor de stad, zoals het ooit bedoeld was. En vanwege de overdimensionering werd de Rooseveltweg ook erg verkeersonveilig.

Vooralsnog is er gezien de huidige samenstelling van de Wageningse bevolking en het woningaanbod geen sprake van leegstandproblematiek in deze flats. Het is echter zaak dit ook voor de toekomst te voorkomen door onder andere een goede kwaliteit van de leefomgeving.

Een ander punt wat het aanzien van Wageningen geen goed heeft gedaan is de slechte waterkwaliteit van de stadsgracht. Bij de aanleg in de jaren zestig van de Rooseveltweg is de waterloop die de stadsgracht voedde resoluut gedempt. Toen men grondwater begon op te pompen, werd bodemverontreiniging aangezogen, waarna dit door de provincie is verboden. Sindsdien wordt de stadsgracht via een pijplijn aangevuld. In het kader van duurzaam waterbeheer is dit niet meer gewenst. Aanvoer van water is echter noodzakelijke omdat de stadsgracht nu regelmatig in een zuurstofarme algenpoel verandert, mede als gevolg van de riooloverstort.

Het Bewonersplatform Rooseveltsingel is in de zomer van 1997 opgericht om aan te geven dat er onder de bevolking een breed draagvlak bestaat voor transformatie van de Rooseveltweg in een Rooseveltsingel.

Doelstelling

De doelstelling van het bewonersplatform was de transformatie van de vierbaans Rooseveltweg in een Rooseveltsingel die:

- het centrum is van een leefbare buurt;
- een verkeersveilige hoofdroute vormt voor wandelaars en fietsers;
- een inrichting kent die veel meer groen/ blauw (water) van karakter is;
- helder stromend water aanvoert naar de stadsgracht;
- ruimte biedt voor waterberging en afvoer van regenwater, waardoor regenwater kan worden afgekoppeld van het riool, en riooloverstort verdwijnt.

Betrokken partijen

Initiatiefnemers:

- Bewonersplatform Rooseveltsingel
- Gemeente Wageningen
- Waterschap Vallei en Eem

Subsidieverleners:

- Provincie Gelderland
- Ministerie VROM
- De Woningstichting

Uitvoerders:

- Wageningen Universiteit en Researchcentrum
- Atelier Quadrat
- Haskoning
- Jansen de Jonge Infra BV

Proces

Het bewonersplatform Rooseveltsingel is opgericht in 1997 om ervoor te zorgen dat reeds door de gemeente Wageningen in beleidsnota's voorgestelde plannen voor een singel op de plaats van de bestaande Rooseveltweg sneller zouden worden uitgevoerd. De lokale politieke context heeft lange tijd de daadwerkelijke uitvoering van deze plannen van de gemeente in de weg gestaan. Bewoners langs de Rooseveltweg en van elders uit Wageningen hebben de handen ineengeslagen om het benodigde duwtje in de rug te geven.

De Rooseveltweg als structurerende waterlijn staat voor het eerste genoemd in het gemeentelijke "Kaderplan Openbare Ruimte" (KOR). Dit plan had een duurzame stad als uitgangspunt. Het is opgesteld door de gemeente in samenwerking met stedenbouwkundig bureau Wissing-Derks (nu stedenbouwkundig bureau Derks) uit Houten. Vanuit bureau Derks hebben de directeur Robert Jan Derks en een aantal medewerkers aan dit plan gewerkt. Vanuit de gemeente waren Jack Bogers, wethouder openbare werken, Cees Oosterwijk, directeur openbare werken, Rinus Schot, Karin Berentzen en Bert Breedveld bij het plan betrokken.

Politiek gezien speelde een kip/ei discussie over het maken van een plan en het organiseren van geldstromen; moest er eerst een plan zijn voordat er geld kwam of kon er geen plan komen voordat er was? De eerste daad van het platform was zorgen voor een aantal verschillende subsidies aan de gemeente om deze discussie te doorbreken. Deze werden gevonden bij het Waterschap Vallei en Eem, de Provincie Gelderland, de Wageningse woningbouwcorporatie De Woningstichting en het Ministerie van VROM. De Rooseveltsingel werd door de minister van VROM uitgeroepen als een voorbeeldproject Stimulering Intensief Ruimtegebruik. De financiële impuls van de subsidies maakte dat de gemeente niet langer kon wachten met de planvorming. Eerst heeft de gemeente door Wageningen Universiteit en Researchcentrum een hydrologische haalbaarheidsstudie uit laten voeren. Deze toonde aan dat het plan technisch mogelijk was; ten noorden van de stad welt voldoende water op om de stadgracht van vers water te voorzien. Daarna startte de planvorming met het opstellen van een masterplan door de adviesbureaus Atelier Quadrat uit Rotterdam en Haskoning uit Nijmegen. Er werd een begeleidingscommissie opgericht, waarvan gemeente, waterschap, provincie, woningcorporatie en ook het bewonersplatform deel uitmaakten. Dit laatste was overigens ook noodzakelijk omdat het Ministerie van VROM aan zijn StIR-subsidie aan de gemeente de voorwaarde had verbonden dat het bewonersplatform moest instemmen met het op te stellen plan.

Het opstellen van het masterplan verliep goed. Dit werd in de hand gewerkt doordat de gemeente en het platform handelden met dezelfde wensen en doelen voor ogen. Er was draagvlak bij de bewoners én de gemeente; er was geld en de verschillende programma's van eisen (bewonersplatform, gemeente en waterschap) bleken elkaar aan te vullen, dus kon er met het ontwerp worden gestart. Tot dan toe werd het proces gekenmerkt door een grote mate van open communicatie. Zowel gemeente als bewonersplatform organiseerden verschillende informatieavonden voor de bewoners en de gemeente stond open voor de verschillende adviezen vanuit de begeleidingscommissie. De adviesbureaus bleken de planvorming echter vrij beperkt interactief in te vullen. Er lag vrij snel 1 vaststaand ontwerp op basis van de heldere programma's van eisen en de punten die op 1 bewonersavond waren ingebracht. Het bewonersplatform had verwacht dat er met verschillende planalternatieven zou worden gewerkt waaruit een keuze gemaakt zou kunnen worden die vervolgens verder werd uitgewerkt. Het belevingsaspect stond voor de ontwerpers centraal. De optimalisatie als verblijfsgebied waar het bewonersplatform naar streefde kreeg daardoor minder aandacht. Uiteindelijk is het resultaat en de professionele aanpak van de bureaus voor de bewoners echter bevredigend geweest.

Voor de uitvoering van het plan heeft de gemeente IPSV-subsidie gekregen (InnovatieProgramma Stedelijke Vernieuwing, Ministerie VROM). Tevens hebben provincie Gelderland en waterschap Vallei en Eem subsidie beschikbaar gesteld.

De periode waarin het platform het meest nadrukkelijk aanwezig was, betrof de tijd dat de gemeentelijke ideeën niet verder van de grond kwamen. In die fase namen de bewoners steeds het initiatief. Het platform heeft zich nadrukkelijk als werkgroep met een concreet doel gepresenteerd, en niet als een representatief of vertegenwoordigend orgaan. Wel heeft het platform jaarlijkse bewonersavond georganiseerd.

Het handelen van het platform blijkt door grote groepen bewoners te worden gesteund. Op de laatste bewonersavond waarop de gemeente het plan presenteerde bleek de overgrote meerderheid van de aanwezige bewoners vóór aanleg van de Rooseveltsingel te zijn.

Bij de opstelling van het Masterplan hebben gemeente en bewonersplatform samengewerkt met De Woningstichting, provincie Gelderland en Waterschap Vallei en Eem. Tevens is contact gezocht met Wageningen Universiteit als belangrijke grondbezitter in het brongebied van de Rooseveltsingel. Toen de gemeenteraad na enkele jaren het Masterplan goedkeurde, heeft het platform het stokje aan de gemeente overgegeven. Het bewonersplatform was bij de verdere uitwerking van het plan in de begeleidingscommissie vertegenwoordigd. Vanaf de start van de besteksfase heeft het platform zichzelf op een laag pitje gezet. Uitvoering van het plan start begin 2006. Begin 2008 is de uitvoering afgerond.

Helaas kon het bewonersinitiatief van de Rooseveltsingel niet bij alle partijen in de gemeenteraad op een warm onthaal rekenen. De oorzaak lag meer in de lokale politieke verhoudingen dan in de inhoudelijke verdiensten van het plan. Het uiteindelijke planontwerp kreeg echter de steun van alle grote partijen.

Als afgeleide van het project heeft de woningcorporatie in de afgelopen jaren reeds de flats langs de weg opgeknapt. In 2006 is de corporatie ook begonnen met de planvorming om regenwater van de flats langs de Rooseveltweg af te koppelen van het riool.

Door de aanleg van de singel ontstaat een beter woonmilieu. Op een braakliggend stuk grond zullen herenhuizen ontwikkeld worden. In de veel verdere toekomst zou een deel van de flats (sociale huurwoningen) vervangen kunnen gaan worden door duurdere koopwoningen.

Actuele kwesties

Het project Rooseveltsingel verenigt in zich een aantal actuele elementen:

- Bewonersinitiatief en -participatie
- Samenwerking van publieke (gemeente en waterschap, met steun van provincie en rijk), private (woningcorporatie) en particuliere (bewonersplatform) partijen
- Gebiedsgerichte en integrale aanpak van thema's als leefbaarheid, verkeersveiligheid, groen en water in de stad
- Herstel van een historische situatie met eigentijdse vormgeving
- Verbeteren van de dagelijkse leefomgeving waardoor potentie ontstaat voor opwaardering van woonmilieus

Slaag- en faalfactoren

Proces

- Voor de leden van het platform zelf is het van groot belang om er vanaf het begin bewust van te zijn dat het een proces van lange adem betreft. Voor de eigen motivatie is het erg belangrijk om niet alleen een einddoel na te streven, maar om ook tussenstappen te definiëren om naartoe te werken, zodat voor een ieder de voortgang waar te nemen valt. Ook is belangrijk dat het een eindig traject met een concreet betreft.
- De samenstelling van de bewonersorganisatie is erg belangrijk. Om goed de belangen te vertegenwoordigen dient deze niet te eenzijdig te zijn. Het is zaak om een goede combinatie van betrokkenheid en deskundigheid in huis te hebben. De organisatie moet een goede trekker hebben, maar niet slechts van een enkeling afhankelijk zijn.
- Het platform heeft veel aandacht besteed aan communicatie: jaarlijkse bewonersavond, contact met wethouder en gemeenteraadsleden, nieuwsbrieven, website (www.geocities.com/rooseveltsingel) en goed contact met de lokale pers.
- Groen en water vormen een belangrijke positieve invalshoek bij bewonersprojecten. Een primaire insteek vanuit verkeer gaat al snel met allerlei negatieve emoties gepaard.

- Het Bewonersplatform Rooseveltsingel is geworteld in diverse gelederen binnen het Wageningse, en heeft goede contacten met het gemeentelijk apparaat en de politiek. Daarnaast zijn er door de werkervaring van verschillende personen in het platform goede relaties met andere betrokken instanties. Door deze opzet is het platform een professionele en constructieve bewonersorganisatie met inhoudelijke kennis en lokale voeling. In de samenwerking met de gemeente valt dit snel in positieve zin op.
- Het is goed om te weten waar het geld te halen is; wat zijn de verschillende subsidieverlenende instanties die warm te maken te zijn voor het project? Het helpt enorm als vrijwilligers vanuit hun professionele ervaring “weten waar Abraham de mosterd haalt”. Hierbij kan ook een voordeel voor de gemeente zijn dat bewonersinitiatieven bij subsidieverstrekkers een hoge “aibaarheidsfactor” hebben, waardoor de gemeentelijke plannen eerder op externe subsidie kunnen rekenen.
- Daarnaast is het platform zelf op excursie gegaan om relevante projecten te bekijken en de leerervaringen daarvan in te brengen in het eigen project.
- Een beperkt gemeentelijk apparaat betekent dat de verschillende verantwoordelijke personen heel benaderbaar zijn waardoor sneller besluiten kunnen worden genomen. De beperkte ambtelijke capaciteit van een gemeente van 35.000 inwoners brengt echter vaak met zich mee, dat zaken afhangen van één of enkele personen. Als deze hun prioriteit tijdelijk moeten leggen bij andere zaken dan kan een proces aanzienlijke vertraging oplopen.
- Lokaalpolitiek heeft zo zijn eigen normen en waarden. Men aarzelt niet om bewonersinitiatief voor lokaalpolitieke doelen te gebruiken.
- De cultuurverschillen tussen de verschillende inhoudelijke experts (landschapsarchitecten, waterdeskundigen) kunnen een juiste afstemming van belangen belemmeren.

Inhoud en financiering

- Bewonersinitiatief scoort hoog bij subsidieverleners bij rijk, provincie en waterschap.
- Een integraal project, dat verschillende voordelen oplevert betekent dat je op vele punten kan scoren, waardoor het draagvlak van het project kan toenemen. Tevens ontstaan door de integraliteit “inverdieneffecten”. Zo maakt de aanleg van de Rooseveltsingel grootschalige afkoppeling van hemelwater van de riolering mogelijk, waardoor de aanleg van dure bergbezinkbassins kan worden beperkt.
- De verkokerde subsidiepotjes maken het integrale projecten lastig. Het blijkt in de praktijk niet mogelijk om één integraal plan voor diverse subsidies bij dezelfde subsidieverlener in te dienen, met het verzoek om een integrale subsidiebeoordeling of -bijdrage. De gemeente was genooddaakt om provinciale verkeerssubsidie apart van provinciale watersubsidie aan te vragen. Zelfs moest vanwege afwijkende subsidievoorwaarden een onderdeel van het plan (anleg rotondes) reeds twee jaar vooruitlopend op de overige inrichtingsmaatregelen (overige verkeersmaatregelen, water) worden uitgevoerd. Dit bracht onnodige meerkosten met zich mee.

Chronologisch overzicht

In 1997 is het Bewonersplatform Rooseveltsingel opgericht, nadat op een bewonersavond een breed draagvlak bleek te bestaan voor aanpak van de Rooseveltweg.

Waterschap Vallei en Eem en provincie Gelderland hebben in 1998 aan de gemeente subsidie gegeven voor een hydrologisch onderzoek. Dit onderzoek is verricht door de Universiteit Wageningen. Het laat zien dat de aanleg van de Rooseveltsingel technisch mogelijk is, en feitelijk de enige geschikte manier is om de Wageningse stadsgracht van water te voorzien en het stadswatersysteem te herstellen. De kosten bedroegen 20.000 gulden voor de gemeent, 20.000 gulden voor het waterschap en 30.000 gulden voor de provincie.

Het Ministerie van VROM (Stimuleringskader Intensief Ruimtegebruik StIR) heeft het plan in november 1999 de Voorbeeldstatus Intensief Ruimtegebruik gegeven. Staatssecretaris Remkes van Volkshuisvesting reikte de voorbeeldstatus in het Congresgebouw in Den Haag uit. Het bewonersplatform heeft de subsidie van 150.000 gulden rechtsreeks naar de gemeente over laten maken om de volgende (planvormings)fase van te betalen.

Op 27 juni 2000 (een half jaar later ...) is de gemeenteraad van Wageningen unaniem akkoord gegaan met het Plan van Aanpak voor de planvormingsfase. Naast de 150.000 gulden subsidie van VROM, hebben ook Waterschap Vallei en Eem en De Woningstichting (samen 30.000 gulden) financieel

bijgedragen. De gemeente hoefde zelf slechts 40.000 gulden beschikbaar te stellen.

De gemeente heeft in september 2000 aan Atelier Quadrat uit Rotterdam en bureau Haskoning uit Rotterdam opdracht gegeven om een Masterplan voor de Roosevelt-singel op te stellen, in nauwe samenwerking met de bewoners en andere betrokkenen.

De Woningstichting heeft in het jaar 2000 een deel van de flats langs de Rooseveltweg (Pomona-Asterstraat) gerenoveerd.

De gemeente heeft de bewoners al in 1997 toegezegd dat uiterlijk eind 1998 tijdelijke maatregelen zouden zijn getroffen om de verkeerveiligheid te verbeteren ("slingers" in de weg). Uiteindelijk heeft de gemeenteraad in oktober 2000 besloten akkoord te gaan met deze tijdelijke aanpak, waarbij raadsleden hebben gemeend zelf met de tekenstift het ambtelijke voorstel te moeten aanpassen. Het Bewonersplatform adviseerde om dit geld liever te reserveren voor de definitieve herinrichting.

Onder de Wageningers ontstaat veel protest tegen deze ongelukkig uitgevoerde tijdelijke maatregelen ("slingers" in de weg). In november 2001 houdt de gemeente een inspraakavond waarop de bewoners hun bezwaren uitvoerig naar voren brengen, en aandringen op een snelle definitieve aanpak van de Rooseveltweg in plaats van steeds tijdelijke maatregelen.

De Gemeenteraad heeft in december 2001 het Masterplan geaccepteerd en een krediet van 400.000 gulden (182.000 euro) goedgekeurd voor het maken van het Voorlopig Ontwerp. Alle partijen op één na steunden dit. Dekking vond plaats uit reeds eerder aan de gemeente toegekende ISV-gelden.

In juni 2002 besluit de gemeente na veel protest vanuit de bevolking tegen de "slingers" deze voorlopige maatregelen weer vervangen door een tweede lichting beter doordachte voorlopige maatregelen. De kosten bedragen circa 550.000 euro; 250.000 voor het weghalen van de slingers, tussen de 160.000 en 210.000 euro voor het verwijderen van twee van de vier rijstroken asfalt en 90.000 euro voor het opnieuw asfalteren van een versleten stuk wegdek.

Oktober 2002 kent minister Kamp van VROM een IPSV-subsidie (Investerings Programma Stedelijke Vernieuwing) toe van 453.780 euro (1 miljoen gulden) aan de gemeente Wageningen voor het project Roosevelt-singel. Een mooie opsteker nadat de IPSV-subsidie-aanvraag in 2001 nog niet was gehonoreerd.

Op een bewonersavond in november 2002 werd het Voorlopig Ontwerp gepresenteerd. Alle aanwezige bewoners minus 1 persoon stonden achter het plan!

Na het Masterplan hebben Haskoning en Quadrat het Voorlopig Ontwerp opgesteld. Dit is einde 2002 afgerond. In mei 2003 is het door een overgrote raadsmeerderheid (alleen PvdA en Stadspartij Wageningen tegen) goedgekeurd. Daarbij is de Raad akkoord gegaan met het beschikbaar stellen van 150.000 euro voor het maken van bestek en tekeningen, en een krediet van 1.321.000 voor de aanleg van twee rotondes - vooruitlopend op de aanleg van de Roosevelt-singel - alvast twee rotondes aangelegd op de kruispunten van de Rooseveltweg met de Van Uvenweg en de Kennedyweg/Ooststeeg. Deze vervroegde aanleg is nodig in verband met subsidievoorwaarden van de provincie.

De rotondes op de kruispunten van de Rooseveltweg met de Van Uvenweg en de Kennedyweg/Ooststeeg zijn einde 2003 en medio 2004 gereed gekomen. Onder de rotondes zijn alvast duikers aangelegd voor de singel.

De plannen waren einde 2005 besteksklaar. Na goedkeuring door de gemeenteraad einde 2005 heeft de gemeente offertes aangevraagd voor de aanleg.

In 2005 startte De Woningstichting met de renovatie van een ander deel van de flats langs de Rooseveltweg ("De Brakel").

De aanleg is in juni 2006 van start gegaan. Er is begonnen met het noordelijke deel (tussen Nijenoordallee en Kennedyweg). Op 22 juni vond een openingsplechtigheid heeft de gemeente een kleine openingsplechtigheid georganiseerd bovenop een bergbezinkbassin dat zojuist gereed

gekomen was.

De opening vond plaats op maandag 19 mei 2008. De gemeente organiseerde een officiële opening in aanwezigheid van de wethouder, plaatsvervangend dijkgraaf van het waterschap Vallei en Eem, gedeputeerde van de provincie Gelderland en de voorzitter van het bewonersplatform Rooseveltsingel.

Het bewonersplatform organiseerde 's avonds een groots bewonersfeest. Bij die gelegenheid reikte de burgemeester van Wageningen aan de voorzitter van het bewonersplatform het Wagenings Erezilver uit.

In augustus 2009 is de aanleg van een bredere definitieve ondergrondse verbinding onder de Lawickse Allee heen gereed gekomen. Er kan nu meer water door de Rooseveltsingel gaan stromen.